

Asia: VN/30301/2025

Sähköinen testamentti ja testamenttirekisteri; arviomuistio

1.1 Sääntelyn tarpeellisuus

Lausuntonne:

-

1.2 Sähköisen testamentin laatiminen ja allekirjoittaminen

Lausuntonne:

-

1.3 Sähköisen testamentin todistaminen

Lausuntonne:

-

1.4 Sähköisen testamentin peruuttaminen

Lausuntonne:

-

1.5 Muuta sähköisestä testamentista (ml. tekninen toteutus)

Lausuntonne:

-

2.1 Julkisen vallan ylläpitämisen testamenttirekisterin tarpeellisuus (muiden kuin sähköisten testamenttien osalta)

Lausuntonne:

-

2.2 Testamenttirekisterin toteuttamistapa ja sisältö

Lausuntonne:

-

2.3 Rekisteröinnin oikeusvaikutukset (ml. muuttaminen ja peruuttaminen)

Lausuntonne:

-

2.4 Edustajan käyttö rekisteröinneissä

Lausuntonne:

-

2.5 Testamenttirekisterin julkisuus, säilytysaika ja testamentista ilmoittaminen

Lausuntonne:

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa sähköistä testamenttia ja testamenttirekisteriä koskevasta arviomuistiosta. Kansallisarkisto kiinnittää lausunnossaan yleisesti huomiota arviomuistion kohtiin, jotka koskevat tietojen säilyttämistä ja poistamista rekisteristä säilytysaikojen päättymisen jälkeen.

Arviomuistion mukaan on perusteltua, että sähköisen testamentin tekoa varten luotaisiin viranomaisen tarjoama palvelualusta. Sähköisen testamentin alkuperäiskappale olisi viranomaisen rekisterissä sähköisessä muodossa. Testamentin tekijällä ei olisi itsenäisesti mahdollisuutta tuhota sähköistä testamenttia tai poistaa kaikkea tietoa sen olemassaolosta. Sähköisestä testamentista ei olisi muistion mukaan tarvetta säätää omaa lakiaan, vaan sitä koskeva sääntely olisi mahdollista sijoittaa perintökaareen paperista testamenttia koskevan sääntelyn rinnalle. Lisäksi säädettäisiin uusi laki sähköisen testamentin palvelualustasta. Julkisen testamenttirekisterin ylläpitäjä olisi Digi- ja väestötietovirasto (DVV).

Testamenttirekisterin tavoitteena olisi nostaa testamentin löytymisen ja toteutumisen todennäköisyyttä. Sen perustamisen yhteydessä on muistion mukaan harkittava, tulisiko testamentin rekisteröinnin olla pakollinen edellytys myös muiden kuin sähköisten testamenttien pätevyydelle. Muistion mukaan on perusteltua olettaa, että testamentin tekeminen ei ole nykyisin harvinaista. Tällä hetkellä testamenttia säilytetään yleensä testamentin tekijän kotona tai pankin tallelokerossa. Lisäksi jotkin yksityiset toimijat säilyttävät testamentteja. Tuomioistuimien testamenttitalletusten määrä on 1950-luvulta lähtien ollut laskeva.

Muotovaatimuksiltaan testamentti ankara oikeudellinen asiakirja. Vaatimukset liittyvät asiakirjan pysyvyyteen ja todistusvoimaan. Testamentin peruuttaminen alkuperäisen asiakirjan hävittämisellä tai testamentin muu katoaminen voi muistion mukaan johtaa epäselviin tilanteisiin. Tavallisin

aikaisemman testamentin peruuttamistapa on uuden, kumoavan testamentin tekeminen. Testamentilla voi olla merkitystä pitkään tekijänsä kuoleman jälkeen. Arviomuistion mukaan testamenttirekisterin sisältämät henkilötiedot edellyttävät siis verrattain pitkää säilytysaikaa. Pitkä säilytysaika koskisi myös peruutettuja ja muutettuja testamentteja koskevia tietoja sekä uudella testamentilla kumottuja testamentteja. Säilytysajaksi määritellään muistiossa 50 vuotta testamentin tekijän kuoleman jälkeen.

Kansallisarkisto kiinnittää lausunnon pyytäjän huomiota siihen, että tietojen poistaminen tietojärjestelmästä tai rekisteristä rekisteröinnin päätyttyä ei tarkoita samaa kuin tietojen tuhoaminen tai henkilötietojen anonymisointi, vaan tietojen poistamista aktiivikäyttöisestä rekisteristä (KHO 2017:34). Poistetut tiedot voidaan arkistoida tutkimustarkoituksia varten. EU:n yleinen tietosuojasetus (2016/679) ja tietosuojalaki (1050/2018) mahdollistavat henkilötietojen säilyttämisen ja muun käsittelyn yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa.

Tietojen arkistointi ilman aikarajaa tutkimuksen tarpeisiin on mahdollista, mikäli siitä on säädetty laissa tai Kansallisarkisto on antanut arkistoinnista arkistolakiin (831/1994) perustuvan päätöksen. Arvonmääritys on Kansallisarkiston lakisääteinen tehtävä ja pääsääntöisesti viranomaisen tietoaineistojen ja asiakirjojen arkistointi perustuu Kansallisarkiston päätöksiin.

2.6 Muuta testamenttirekisteristä (esim. usean henkilön yhteinen testamentti)

Lausuntonne:

-

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lausuntonne:

-

3.2 Muut huomiot

Lausuntonne:

-

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Hakala Maiju
Kansallisarkisto